

KURSPLAN

Svenska för lärare åk 4-6, (1-30). Ingår i Lärarlyftet, 30 högskolepoäng

Swedish for Primary School Teachers, 30 credits

Kurskod:	US6N13	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2022-10-05	Utbildningsområde:	Undervisningsområdet
Reviderad av:	Utbildningschef 2023-09-06	Ämnesgrupp:	SV1
Gäller fr.o.m.:	Våren 2024	Fördjupning:	G2F
Version:	2		

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- redogöra för språkets struktur och dess betydelse för elevers språkutveckling och språkliga medvetenhet (1)
- redogöra för minoritetsspråkens, grannspråkens och flerspråkighetens ställning och sociologiska betydelse (2)
- redogöra för centrala begrepp inom området skrivutveckling och respons, samt några centrala forskningsteorier (3)
- redogöra för olika aspekter av muntlighet i skolan (4)
- redogöra för och diskutera textbegreppet (5)
- identifiera digitaliseringens roll i undervisningen i svenska (6)
- beskriva skolans uppdrag inom läsundervisningen utifrån aktuella styrdokument (7)
- redogöra för hur elevers läs- och skrivutveckling kan bedömas och dokumenteras (8)
- redogöra för barn- och ungdomslitteraturgenrens utveckling (9)
- redogöra för källkritiska kriterier (10)

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- reflektera kring vad det innebär att undervisa i svenska på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (11)
- urskilja dramats didaktiska möjligheter (12)
- tillämpa styrdokument och didaktisk forskning om läs- och skrivstrategier i sin undervisning (13)
- tillämpa formellt skrivande (14)
- urskilja texttypiska drag med vedertagna analysverktyg (15)
- sammanfatta kunskaper om MIK och tillämpa dessa kunskaper i egen undervisningspraktik (16)
- tillämpa informationssökning (17)

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- problematisera didaktiska frågor med hänsyn till genus, kulturell tillhörighet och elever i behov av särskilt stöd (18)
- diskutera lässtrategiers betydelse för läsförståelse (19)
- diskutera skrivstrategiers betydelse för skrivutveckling (20)
- kritiskt reflektera över didaktiska val av innehåll och arbetssätt i planeringen för ämnet svenska i åk 4–6 (21)
- kritiskt reflektera kring undervisning om informationssökning och källkritik (22)
- kritiskt reflektera kring bedömningens roll för lärande med fokus på analys och bedömning av elevers språkutveckling (23)

Innehåll

Kursen består av fyra delkurser, vars innehåll ska leda till fördjupad förståelse och god kompetens i de undervisningsområden inom skolämnet svenska som återfinns i aktuella styrdokument för undervisning i åk 4–6. Genom relevant och praktisknära språk- och litteraturvetenskaplig, samt språk- och litteraturdidaktisk forskning knyts det ämnesteoritiska och det ämnesdidaktiska innehållet ihop och bidrar till att kursens innehåll baseras på en vetenskaplig grund och på beprövad erfarenhet.

Delkurs 1, 7,5 hp

Kursen lägger fokus på ett helhetsgrepp kring språket som både lärarens undervisningsverktyg och elevers lärandeverktyg, i uppdraget som svensklärare för åk 4–6. Detta sker genom ämnesteoritiska studier av det svenska språkets struktur, orientering i de nationella minoritetsspråken och grannspråk. Delkursen innehåller även studier om elevers språkutveckling samt bedömning och analys av densamma. I detta sammanhang berörs även flerspråkighet och andraspråksutveckling. Utgångspunkten är grundskolans innehåll och progressionstanke samt de ämnesdidaktiska val som ligger till grund för planering, genomförande, bedömning, utvärdering och dokumentation av undervisning för åk 4–6. Kursen ska förbereda kursdeltagarna i att kunna göra didaktiska val på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, anpassade efter elevers behov. Ett valt ämnesdidaktiskt innehåll kan sedan planeras och genomföras på den egna skolan i åk 4–6 och senare redovisas och diskuteras tillsammans med övriga kursdeltagare.

Delkurs 2, 7,5 hp

Kursen har fokus på språkets funktion i skilda kommunikativa situationer och medier. De ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska innehållen berör skrivutveckling, skrivundervisning och responsarbete då elever tränas i att resonera om egna och andras texters funktion, innehåll och form. Vidare innehåller delkursen muntlighetens roll och möjligheter, med koppling till retorikens grunder och dramats didaktiska möjligheter samt medie- och informationskunnighet (MIK) utifrån rollen som svensklärare i ett uppkopplat klassrum. Delkursinnehållet behandlas genom såväl föreläsningar, läsning av litteratur som praktiska övningar med digitala verktyg och digitala medier.

Delkurs 3, 7,5 hp

Kursen behandlar barnlitteratur från aspekter som historik, kännetecken och dess didaktiska möjligheter. Textbegreppet diskuteras och texttyper av olika slag och medietyper behandlas och analyseras ur ämnesteoretiska perspektiv. Exempel på texttyper är sakprosa, film, skönlitteratur, poesi och webtexter. I anslutning till att olika texttyper behandlas tas även informationssökning och källkritik upp. Litteraturläsningens plats i svenskämnet åk 4–6 diskuteras med utgångspunkt i läsning som kulturell praktik. Även läsförståelse och lässtrategier tas upp. Innehållet behandlas dels genom föreläsningar, läsning av litteratur och efterföljande seminarier samt genom planering och genomförande av undervisningsaktiviteter i den egna skolan.

Delkurs 4, 7,5 hp

Kursen intar ett bredare perspektiv på svenskämnet och didaktiska val för läsande och skrivande i olika ämnen och för ämnesövergripande undervisningsplanering, då elever ständigt rör sig mellan olika textvärldar. Vidare läggs fokus på fördjupade insikter om betygsättningens och bedömningens roll i undervisningen och vikten av ett inkluderande förhållningssätt med särskild tonvikt på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i planering av undervisning i svenska för åk 4–6. Med inkluderande avses här både ett specialpedagogiskt perspektiv och ett interkulturellt och flerspråkigt perspektiv, där alla elevers samtliga språkliga resurser tas tillvara. Detta för att få en ökad förståelse för vikten av varierade arbetssätt och arbetsformer enligt aktuell forskning om framgångsrik undervisning. Utöver föreläsningar, litteraturstudier och gruppdiskussioner avslutas kursen med ett självständigt arbete där formellt skrivande tillämpas. Det självständiga arbetet innebär att ett valt ämnesdidaktiskt innehåll planeras, genomförs och diskuteras alternativt planeras med efterföljande kritisk reflektion. Detta genomförs med fördel på den egna skolan i åk 4–6 och redovisas muntligt och skriftligt tillsammans med övriga kursdeltagare.

Samtliga delkurser behandlar de generella kompetenserna som bemötande av elever i behov av särskilt stöd och med olika kulturell bakgrund, genusperspektiv, jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv och MIK genom föreläsningar och litteraturstudier. Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, diskussioner och övningar individuellt och i grupp.

Undervisningsformer

Distansstudier med inslag av campusträffar. Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp. I kursen används digital lärplattform.

Undervisningen bedrivs helt eller delvis på målspråket.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet. Du som är anställd som lärare och har en behörighetsgivande lärarexamen som är avsedd för åk 4–6 och/eller åk 7–9 utan att vara ämnesbehörig.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Undervisning och kurslitteratur utgör grund för examination. För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av

enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

En deltagare garanteras tre provtillfällen, inklusive ordinarie provtillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Kursen examineras genom tentamina, skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga uppgifter, både individuellt och i grupp. Vissa examinationsuppgifter är kopplade till den egna verksamheten. Examinationer och respons sker under träffarna och via digital lärplattform.

I delkurs 1 examineras lärandemål: 1, 2, 8, 11, 14, 21 genom två individuella skriftliga inlämningsuppgifter, två seminarier och en individuell skriftlig tentamen.

I delkurs 2 examineras lärandemål: 3, 4, 6, 12, 16, 20 genom två individuella skriftliga inlämningsuppgifter och ett seminarium.

I delkurs 3 examineras lärandemål: 5, 7, 9, 10, 17, 19, 22 genom en individuell skriftlig inlämningsuppgift och tre seminarier.

I delkurs 4 examineras lärandemål: 13, 15, 18, 23 genom en individuell skriftlig inlämningsuppgift och tre seminarier.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Delkurs 1: Individuell skriftlig inlämningsuppgift I	1 hp	U/G
Delkurs 1: Seminarium I	1 hp	U/G
Delkurs 1: Individuell skriftlig tentamen	2 hp	U/G
Delkurs 1: Seminarium II	1 hp	U/G
Delkurs 1: Individuell skriftlig inlämningsuppgift II	2,5 hp	U/G
Delkurs 2: Individuell skriftlig inlämningsuppgift I	2,5 hp	U/G
Delkurs 2: Seminarium	2,5 hp	U/G
Delkurs 2: Individuell skriftlig inlämningsuppgift II	2,5 hp	U/G
Delkurs 3: Seminarium I	1,5 hp	U/G
Delkurs 3: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	2 hp	U/G
Delkurs 3: Seminarium II	2 hp	U/G
Delkurs 3: Seminarium III	2 hp	U/G
Delkurs 4: Seminarium I	1 hp	U/G
Delkurs 4: Seminarium II	1,5 hp	U/G
Delkurs 4: Seminarium III	2 hp	U/G
Delkurs 4: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	3 hp	U/G

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Kursvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren och publiceras på lärplattformen.

Kurslitteratur

Delkurs 1

Bjar, Louise (2006). *Det hänger på språket!* Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Liber. I urval

Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (2014). *Pedagogisk bedömning: om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*. Stockholms universitetsförlag.

Lundin, Katarina (2019). *Språkets byggstenar - Grammatik och textarbete för lärarstuderande F-6*. Studentlitteratur.

Schmidt, Catarina (2013). *Att bli en sån som läser. Barns menings- och identitetsskapanden genom texter*. Örebro Studies in Education (i urval).

Sverige. Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022*. Skolverket.

Skolverket (2022). Kommentarmaterial till kursplan i svenska. Skolverket.

Skolverket (2018). *Greppa flerspråkigheten*. <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3905>

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*.

Delkurs 2

Fast, Carina (2001). *Berätta! Inspiration och teknik*. Natur och Kultur. I urval

Berg Nestlog, Ewa & Danielsson, Kristina (2020). *Textskapande i grundskolan. Utveckla funktionella skrivpraktiker*. Studentlitteratur.

Juhlin, Lotta (2010) *Den goda kommunikationen, rösten, kroppsspråket och retoriken*. Studentlitteratur. I urval

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Liber. I urval

Schmidt, Catarina (2016). *Läsa, skriva och förstå texter*. Studentlitteratur

Sverige. Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022*. Skolverket.

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Skolverket

Skolverket (2021, 21 april). *Så kan du arbeta med högläsning*.

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/vack-laslusten-infor-laslovet#h-Sakanduarbetamedhoglasning>

Skolverket (2021, 21 april). *Samtala om text*.

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/vack-laslusten-infor-laslovet#h-Samtalaomtext>

Wilson, Carolyn, Grizzle, Alton, Tuazon, Ramon, Akyempong, Kwame & Cheung, Chi-Kim (2011). *Medie- och informationskunnighet i skolan och lärarutbildningen*. UNESCO.

[http://www.unesco.se/utbildningspublikationer/page 3/\(pdf\)](http://www.unesco.se/utbildningspublikationer/page 3/(pdf))

Young, C., Stokes, F. and Rasinski, T. (2017). *Readers Theatre plus Comprehension and Word Study*. *The Reading Teacher*. 71, (3), 351 – 355. (Pdf)

Delkurs 3

Arnbak, Elisabeth (2010). *Läsning av faktatexter: från läsprocess till lärprocess*. Natur & Kultur.

Heard, Georgia (2007). *Allt gott på jorden och i solen: Om dikt och diktskrivning*. Daidalos.

Kåreland, Lena (2021). *Skönlitteratur för unga - Historik, genrer, termer, analyser*. Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Liber. I urval

Rudberg, Jon (2000). *Ett utbildningskompendium för lärare och elever. Projektet "Filmens Väg i Skolan"*. Svenska Filminstitutet & Kultur Malmö 2000.

Selznick, Brian (2007). *En fantastisk upptäckt av Hugo Cabret*. B. Wahström.

Scorsese, Martin. (Regissör). (2011). *Hugo*. [DVD]. Paramount Pictures.

Skolverket (2016). *Att läsa och förstå - Läsförståelse av vad och för vad?* Wolters.

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*.

Stensson, Britta (2006). *Mellan raderna. Strategier för en tolkande läsundervisning*. Daidalos.

Sverige. Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022*. Skolverket.

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Skolverket.

Obligatoriska barn- och ungdomsböcker:

Larsson, Åsa & Korsell, Ingela (2021). *Nidstången*. Bonnier Carlsen.

Lindgren, Astrid (2011). *Mio min Mio*. Rabén & Sjögren.

Von Bredow, Katarina (2021). *Allt som inte syns*. Natur & Kultur.

Delkurs 4

Bruce, Barbro, Ivarsson, Ulrika, Svensson, Anna-Karin & Sventelius, Eva (2016). *Språklig sårbarhet i förskola och skola: barnet, språket och pedagogiken*. (Upplaga 1). Studentlitteratur.

Gibbons, Pauline (2018). *Stärk språket, stärk lärandet - Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråks elever i klassrummet*. (Upplaga 5). Hallgren & Fallgren.

Liberg, Caroline, af Geijerstam, Åsa & Wiksten Folkeryd, Jenny (2010). *Utmana, utforska, utveckla! om läs- och skrivprocessen i skolan*. Studentlitteratur.

Liberg, Caroline & Smidt, Jon (Red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. Liber.

Lindström, Lars, Lindberg, Viveca & Pettersson, Astrid (2014). *Pedagogisk bedömning: om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*. Stockholms universitets förlag.

Skolverket (2011, rev. 2022) *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Skolverket.

Skolverket (2011, rev 2022). *Kommentarmaterial till kursplan i svenska*. Skolverket.

Skolverket (2020). *Nya språket lyfter. Enligt Lgr 11. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. <http://www.skolverket.se>.

Tjernberg, Catarina (2018). *Processinriktad läs- och skrivundervisning: en väg till inkludering*. Liber.

Wallberg, Helena (2013). *Formativ bedömning i praktiken: från förmedling till förståelse*. (1. uppl.) Gothia fortbildning.

Wengelin, Åsa & Nilholm, Claes (2013). *Att ha eller sakna verktyg - om möjligheter och svårigheter att läsa och skriva*. Studentlitteratur.

Referenslitteratur

Karlsson, O. (Red.). (2017). *Svenska skrivregler*. Språkrådet. Liber.

Skolverket (2022). *Allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram* [Elektronisk resurs].

Wikström, Christina (2013). *Konsten att göra bra prov: vad lärare behöver veta om kunskapsmätning*. (1. utg.) Natur & Kultur.

Litteraturlistan är preliminär och kan komma att uppdateras.